

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ

Особистісно орієнтоване навчання – така організація навчально-виховного процесу, в основі якої лежить визнання індивідуальності, самобутності, самоцінності кожної людини, що вимагає забезпечення розвитку і саморозвитку особистості студента, виходячи із виявлення його індивідуального, неповторного, суб'єктивного досвіду, здібностей, інтересів, ціннісних орієнтацій, можливостей реалізувати себе в пізнанні, навчальній діяльності, поведінці.

Цілі й завдання особистісно орієнтованого навчання:

- розвивати індивідуальні та пізнавальні здібності кожного студента;
- максимально виявляти, ініціювати, використовувати індивідуальний досвід студента;
- допомогти особистості пізнати себе, самовизначитися і самореалізуватися, а не формувати заздалегідь задані якості.

Ознаками особистісно орієнтованого навчання є:

- зосередження на потребах особистості, самоцінності,
- надання пріоритету індивідуальності,
- співпраця, співдружність, співтворчість між студентами та викладачами,
- удосконалення педагогічних відносин у бік їх відвертості, емпатійності, - створення ситуації вибору й відповідальності, успіху,
- пристосування методики до і навчальних можливостей студента,
- актуалізація проблем особистісного зростання особистості як основи її самостійності в оволодінні змістом освіти,
- стимулювання розвитку й саморозвитку студента.

Специфічні ознаки особистісно зорієнтованого заняття:

- а) діагностично поставлені цілі;
- б) чітке виділення етапів мотивації, цілепокладання, планування, організація навчальної діяльності, рефлексії;
- в) опору на суб'єктивний досвід студента;
- г) діяльнісну основу (студенти вчатьсЯ здобувати й застосовувати знання самостійно – індивідуально, у парах, групах);

- г) варіативність питань і завдань, форм і методів роботи всіх учасників, створення ситуації вибору для студента (рівня домагань, змісту освіти, темпу, виду завдань, способів обробки матеріалу);
- д) опору на активні й інтерактивні форми та методи навчання, діалог «студент – студент», «студент – викладач», «студент – текст»;
- е) створення ситуації успіху, атмосфери співпраці;
- є) облік стилю навчальної діяльності, психофізіологічних особливостей школяра (пам'ять, уява, мислення), його інтересів, прагнень, цінностей тощо.

Кінцева мета особистісно зорієнтованого навчання передбачає внесення змін:

- у зміст освіти, структура якого відображає не тільки інформаційний компонент, а й повинна передбачати зміну ролей учасників навчального процесу;
- у навчальні посібники за рахунок кардинального зменшення кількості суто інформаційних текстів та збільшення питань і завдань дослідницького й творчого характеру; відбір матеріалу, який би не тільки давав можливість, а й спонукував школяра до діалогу (з автором, критиками, письменником та ін.); забезпечення рефлексивної діяльності учня над прочитаним;
- у календарні й поурочні плани, де мають відобразитися діагностичні й процесуально поставлені цілі занять, процес оволодіння учнями вміннями, різнорівневі задачі, питання й т. ін.;
- в організацію навчального процесу (перевага активних та інтерактивних методів, групової, парної й індивідуальної форм навчання, зміна системи оцінювання навчальних досягнень студентів тощо);
- у систему контролю за діяльністю викладача (відповідність принципам особистісно зорієнтованого навчання, оцінювання зусиль викладача на заохочення студентів до прояву суб'єктного досвіду тощо);
- у структуру заняття, де виділяємо:
 - а) етап мотивації діяльності (з'ясування емоційної готовності студентів до роботи, актуалізація суб'єктного досвіду);
 - б) етап цілепокладання й планування роботи; в) етап вивчення нового матеріалу;
 - г) етап рефлексії й оцінювання навчальної діяльності; г) етап корекції й подальшого планування.

Засоби досягнення цієї мети:

- використання, різноманітних форм і методів організації навчальної діяльності, що сприяє розкриттю суб'єктного досвіду студентів;
- створення сприятливого освітнього середовища;
- стимулювання студентів до висловлювання, використання різних способів виконання завдань, без будь-якого остраху помилитися чи отримати неправильну відповідь до творчої, пошукової, науково-дослідної роботи;

- використання під час заняття дидактичного матеріалу, який дає можливість студентові вибирати найбільш значимі для нього види та форми навчального змісту;
- оцінювання діяльності студента не тільки за кінцевим результатом (правильно – неправильно), а й за процесом його досягнення;
- заохочення прагнень студента знаходити свій спосіб роботи (вирішення завдання);
- створення педагогічної ситуації спілкування на занятті, що сприяє кожному студенту проявляти ініціативу, самостійність, вибірковість у способах роботи;
- створення умов для природного самовиявлення студентів.

Позиція викладача:

- визнання індивідуальності, самобутності, самоцінності кожної людини.
- ініціювання суб'єктного досвіду навчання;
- розвиток індивідуальності кожного студента;
- організація творчої, пошукової, науково-дослідної роботи студентів.

Позиція студента:

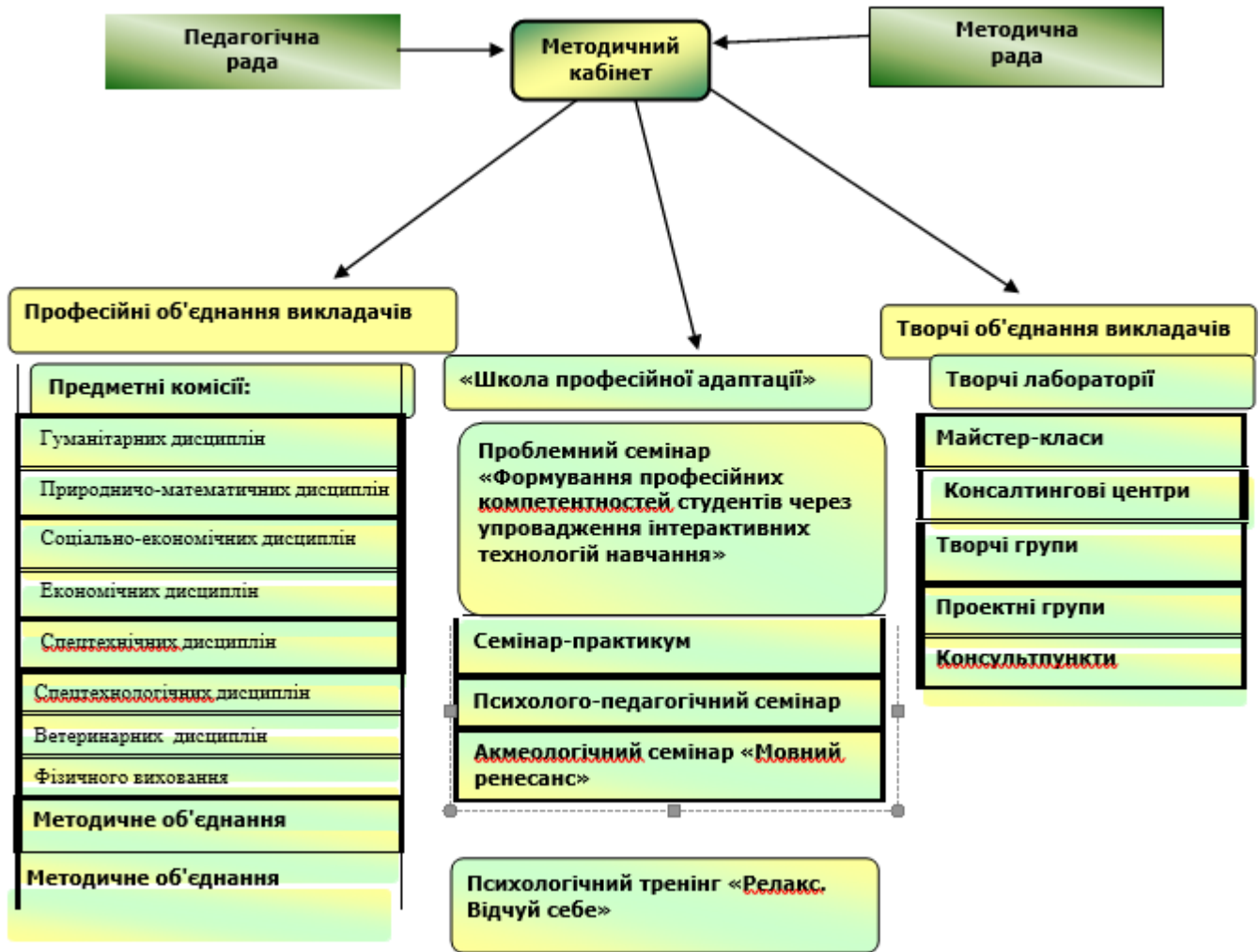
- вільний вибір елементів навчально-виховного процесу;
- самопізнання, самовизначення, самореалізація.
- участь у заходах.

Для нашого педагогічного колективу найбільш адаптованими і вживаними в тій чи іншій мірі виявились такі особистісно орієнтовані технології:

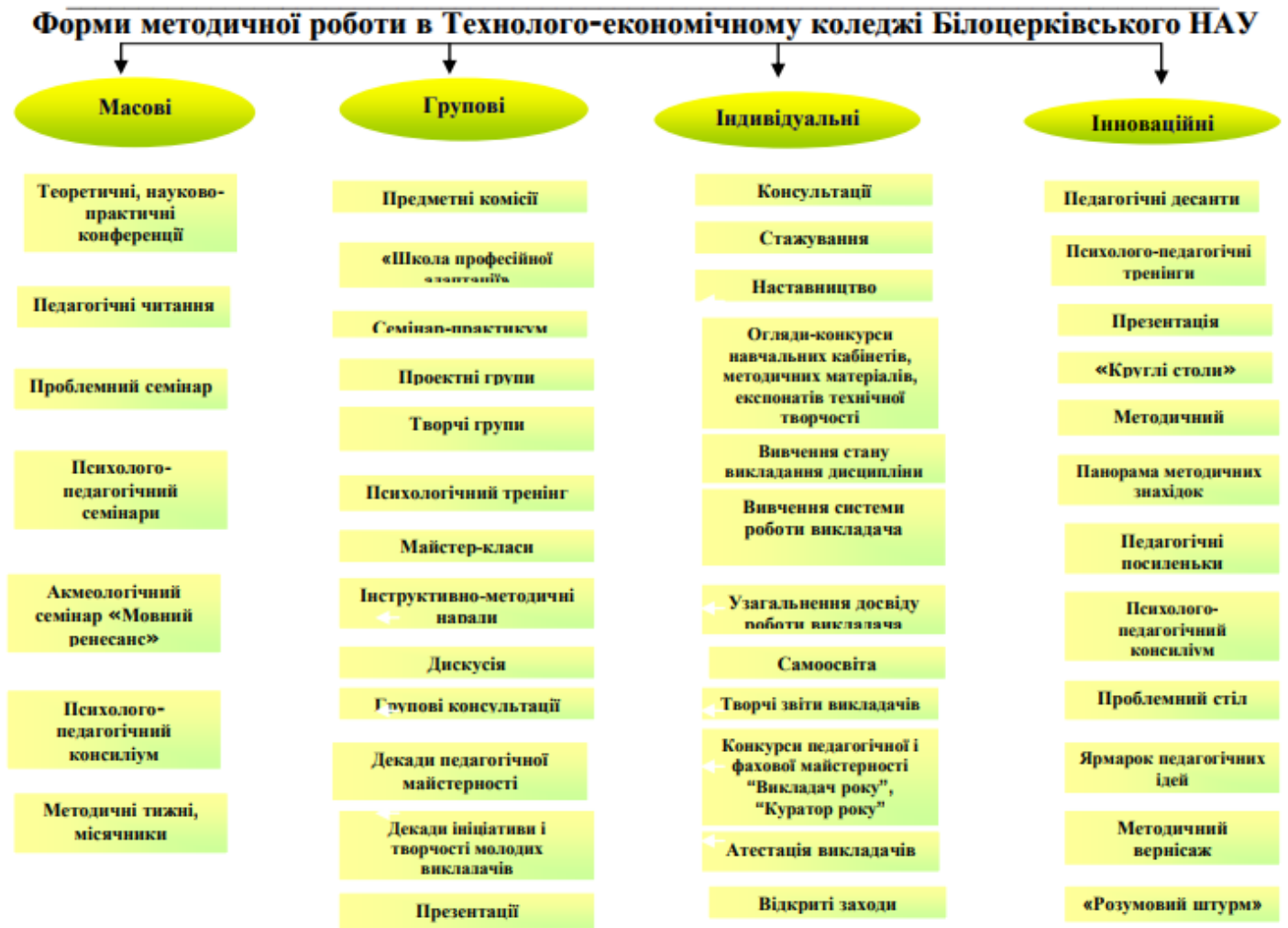
- Співробітництво,
- Колективні творчі справи,
- "Створення ситуації успіху",
- Формування творчої особистості,
- Виховання особистістю та власним прикладом,
- Проектна і сугестивна технології,
- Ігрові педагогічні (інтелектуальні ігри, економічні ігри),
- Проектні (розробка соціальних проектів),
- Професійні (музейні, театральні),
- Клубні технології,
- Групові технології,
- Тренінги спілкування,
- Блочний виклад матеріалу.

Методична служба коледжу значну увагу приділяє ознайомленню викладачів з особливостями особистісно орієнтованої організації навчально-виховного процесу та формування готовності до особистої участі в ньому, обізнаності з індивідуальними особливостями студентів та залучення їх до різних заходів.

Структура методичної служби Технологічно-економічного коледжу Білоцерківського НАУ

Форми методичної роботи в Технологічно-економічному коледжі Білоцерківського НАУ

Алгоритм організації особистісно орієнтованої системи навчання

Зміст роботи	Відповідальні
I. Всебічне вивчення студентів: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Аналіз документів ➤ Анкетування 	Приймальна комісія, куратори, психолог, зав.відділеннями
II. Ознайомлення з індивідуально-психологічними особливостями студентами: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Психолого-педагогічний консиліум 	Куратор, секретар приймальної комісії, психолог, медпрацівник, викладач фізвиховання, вихователь гуртожитку, зав.бібліотекою

<p>III. Формування особистіно орієнтованого середовища:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Використання особистіно-орієнтованих технологій у навчально-виховному процесі ➤ Залучення студентів до предметних гуртків 	<p>Викладачі, куратори</p>
---	----------------------------

Заслужує на увагу досвід роботи коледжу з метою виявлення та ознайомлення педагогічного колективу з індивідуальними особливостями студентів, запитами студентів проведення психолого – педагогічного консилиуму. Психолого – педагогічний консилиум – це така форма методичної роботи, де дані вивчення особових справ, індивідуальних співбесід, отримані соціометричні дослідження, обговорюються на розширеному засіданні викладачів, кураторів, вихователів, медпрацівників, які працюють із першокурсниками.

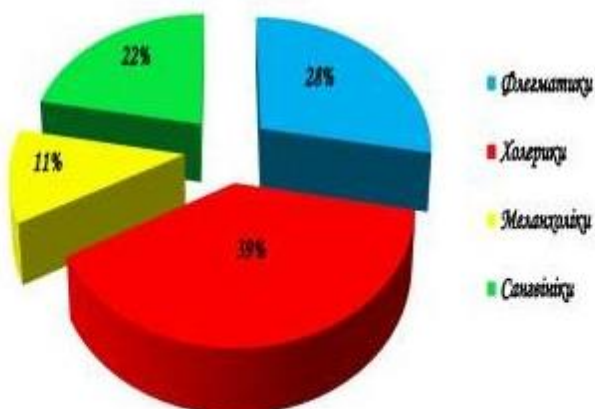
Орієнтовна презентація групи куратором

- Назва групи;
- Розподіл доручень;
- Студенти, які мають найвищий/найнижчий середній бал;
- Географія проживання студентів групи
- Студенти які проживають в гуртожитках
- Соціальний склад групи
- Обдаровані студенти

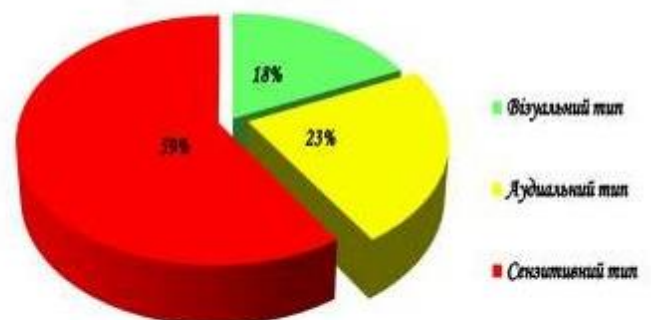
Презентація групи психологом

Презентація групи психологом

Тип темпераменту

Тип сприймання

Така організація науково – методичної роботи передбачає формування високопрофесійного, спрямованого на творчу діяльність колективу, пошук обдарованих студентів, створення умов для розвитку творчого потенціалу студентів коледжу, підтримку та стимулювання розвитку обдарованих студентів, створення умов для самореалізації особистості в суспільстві. Актуальною в нашому колективі є думка В.О. Сухомлинського

«Вірте в талант і творчі сили кожного вихованця. Людина неповторна!»

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Белік Л. Формування інтелектуальної еліти // Школа. Інформаційно-методичний журнал. – 2010. – №10.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Підручник. – К., 2012.
3. Коваль М. Психолого-педагогічний супровід роботи з обдарованими дітьми // Школа. Інформаційно-методичний журнал. – 2011. – №2.
4. Коліщук С. Тільки особистість здатна формувати особистість // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2008. – №2.
5. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008.
6. Закон України «Про вищу освіту» від 07.07.2004р. №14/2004.
7. Закон України «Про освіту» від 04.06.1991р. №34 (із змінами від 20.11.2012).
8. Лаптев О. Технологія управління системою роботи з обдарованими студентами // Завуч. Науково-методичний журнал. – 2010. – №2.
9. Національна доктрина розвитку освіти від 17.04.2002 №347/2002.
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.
11. Фасоля А. Особистісно зорієнтована освіта: від теорії до практики // Школа. Інформаційно-методичний журнал. – 2011. – №3.
12. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
13. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
14. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.